

Μάθημα/Τάξη:	ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α ΛΥΚΕΙΟΥ
Κεφάλαιο:	Εφ όλης της ύλης
Όνοματεπώνυμο Μαθητή:	
Ημερομηνία:	
Επιδιωκόμενος Στόχος:	70/100

Μια νέα σχέση με τους συνομηλίκους

Καθώς τα παιδιά μπαίνουν στην εφηβεία, οι σχέσεις με τους συνομηλίκους τους μεταβάλλονται. Στις σύγχρονες κοινωνίες τέσσερις είναι οι βασικές αλλαγές που πραγματοποιούνται στην κοινωνική ζωή των εφήβων. Πρώτα απ' όλα, η συναναστροφή με τους συνομηλίκους καταλαμβάνει περισσότερο χρόνο από όσο στην παιδική ηλικία. Οι μαθητές του Λυκείου αφιερώνουν διπλάσιο χρόνο στις παρέες με συνομηλίκους τους σε σχέση με τον χρόνο που αφιερώνουν στους γονείς τους ή σε άλλους ενήλικους. Ακόμη, οι εφηβικές ομάδες δεν δέχονται εύκολα καθοδήγηση και έλεγχο από τους ενήλικους. Επίσης, αντί να περιορίζονται στη γειτονιά τους, οι έφηβοι, αποκτούν παρέες από άλλες περιοχές προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι γονείς τους δεν ελέγχουν τις πράξεις τους. Καθώς απομακρύνονται όλο και περισσότερο από τους ενήλικους, αναζητούν άτομα του άλλου φύλου. Τέλος, στη διάρκεια της εφηβείας τα μέλη των ομάδων συνομηλίκων πληθαίνουν, την ίδια εποχή που οι φιλίες και οι άλλες στενές σχέσεις των εφήβων αποκτούν μεγαλύτερη ένταση.

Εκτός σχολείου οι έφηβοι περνούν πολλές ώρες την εβδομάδα με τους συνομηλίκους τους. Όπως αναφέρεται από τους ίδιους τους εφήβους, περνούν περισσότερη ώρα με τους φίλους τους παρά με την οικογένειά τους ή μόνοι τους και αυτό συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της εφηβείας. Νιώθουν ότι οι φίλοι τους καταλαβαίνουν και τους κάνουν να αισθάνονται ότι μπορούν να είναι ο εαυτός τους. Εξάλλου, οι έφηβοι διαλέγουν φίλους με τους οποίους έχουν κοινά ενδιαφέροντα, κοινές αξίες, πεποιθήσεις και συμπεριφορές, γιατί θεωρούν ότι τέτοιου είδους φίλοι είναι πιο πιθανό να τους στηρίξουν και να τους κατανοήσουν. Δεν είναι δύσκολο, λοιπόν, να καταλάβουμε γιατί στην εφηβεία η αφοσίωση

και η οικειότητα γίνονται τα κύρια κριτήρια της επιλογής των στενών φίλων.

Στο πλαίσιο των προσωπικών, αποκαλυπτικών συζητήσεων με στενούς φίλους, οι έφηβοι αυτοπροσδιορίζονται, προσπαθώντας να ανακαλύψουν στοιχεία της προσωπικότητάς τους. Ωστόσο, υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις αποκαλύψεις που γίνονται στους φίλους της παιδικής ηλικίας και στις αποκαλύψεις κατά την εφηβεία. Ενώ στις μικρότερες ηλικίες οι προσωπικές αποκαλύψεις προκαλούν δηλώσεις αλληλεγγύης, στην εφηβεία προκαλούν μακροσκελείς συζητήσεις για τα προβλήματά τους και τις πιθανές λύσεις τους.

Υπάρχει η άποψη ότι οι φιλίες μεταξύ αγοριών στην εφηβική ηλικία πιθανώς να είναι λιγότερο στενές από εκείνες μεταξύ κοριτσιών. Τα αγόρια τα απασχολεί να αποκτήσουν και να διατηρήσουν την ανεξαρτησία τους από τους γονείς και τους άλλους ενήλικους. Γι' αυτό τα αγόρια χρειάζονται τη συμμαχία μιας ομάδας. Ωστόσο, αυτές οι διαφορές ανάμεσα στα αγόρια και στα κορίτσια όσον αφορά στις φιλίες είναι θέμα περισσότερο ύφους παρά ουσίας. Τα αγόρια δημιουργούν φιλίες στις οποίες η ευαισθησία απέναντι στις ανάγκες του άλλου και η αλληλουποστήριξη επιτυγχάνονται με πράξεις και όχι με αμοιβαίες εκμυστηρεύσεις προσωπικών σκέψεων και συναισθημάτων.

M. Cole - S. R. Cole (2002). Η ανάπτυξη των παιδιών Εφηβεία. (Μεταφρ. Μ. Σόλμαν) τ. Γ', 56-60. Αθήνα: Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδανός (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Ποιες είναι, σύμφωνα με το κείμενο, οι διαφορές ανάμεσα στις αποκαλύψεις που γίνονται στους φίλους της παιδικής ηλικίας και στις αποκαλύψεις κατά την εφηβεία; (60-80 λέξεις).

(μονάδες 10)

A2. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στη δεύτερη παράγραφο (Εκτός σχολείου... στενών φίλων) και την τρίτη παράγραφο (Στο πλαίσιο... πιθανές λύσεις τους) του κειμένου.

(μονάδες 10)

B1. Να συντάξετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων χρησιμοποιώντας τις λέξεις του κειμένου με έντονη γραφή, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: **συζητήσεις, αποκαλύψεις, εφηβεία, αλληλεγγύης, λύσεις.***
(μονάδες 10)

B2. Σε ποιες από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις ή προτάσεις με την έντονη γραφή η γλώσσα χρησιμοποιείται μεταφορικά/συνυποδηλωτικά και σε ποιες κυριολεκτικά/δηλωτικά;

1. «Καθώς **τα παιδιά μπαίνουν στην εφηβεία**»
2. «Οι εφηβικές **ομάδες** δεν δέχονται εύκολα καθοδήγηση»
3. «Οι φίλιες και οι άλλες **στενές σχέσεις** των εφήβων αποκτούν μεγαλύτερη ένταση»

(μονάδες 10)

Γ. Υποθέστε πως συμμετέχετε με άλλους εκπροσώπους της νεολαίας σε τηλεοπτική συζήτηση με θέμα: « Ποια εφόδια πρέπει να διαθέτει ένας νέος, για να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις και στα σοβαρά προβλήματα της εποχής μας». Ποιο θα ήταν το περιεχόμενο της δικής σας παρέμβασης; (350 λέξεις).

(μονάδες 30)

Ο γκρεμιστής

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Το ποίημα «Ο γκρεμιστής» γράφτηκε το 1907 και ο Κωστής Παλαμάς (1859-1943) το αφιέρωσε στον Ίωνα Δραγούμη.

Ακούστε. Εγώ είμαι ο γκρεμιστής, γιατί είμ' εγώ κι ο κτίστης,
ο διαλεχτός της άρνησης κι ο ακριβογιάς της πίστης.
Και θέλει και το γκρέμισμα νου και καρδιά και χέρι.
Στου μίσους τα μεσάνυχτα τρέμει ενός πόθου αστέρι.

Κι αν είμαι της νυχτιάς βλαστός, του χαλασμού πατέρας,
πάντα κοιτάζω προς το φως το απόμακρο της μέρας.
εγώ ο σεισμός ο αλύπητος, εγώ κι ο ανοιχτομάτης·
του μακρεμένου αγναντευτής, κι ο κλέφτης κι ο απελάτης

και με το καριοφίλι μου και με τ' απελατίκι
την πολιτεία την κάνω ερμιά, γη χέρσα το χωράφι.
Κάλλιο φυτρώστε, αγκριαγκαθιές, και κάλλιο ουρλιάστε, λύκοι,
κάλλιο φουσκώστε, ποταμοί και κάλλιο ανοίχτε τάφοι,

και, δυναμίτη, βρόντηξε και σιγοστάλαξε αίμα,
παρά σε πύργους άρχοντας και σε ναούς το Ψέμα.
Των πρωτογέννητων καιρών η πλάση με τ' αγρίμια
ξανάρχεται. Καλώς να ρθή. Γκρεμίζω την ασκήμια.

Είμ' ένα ανήμπορο παιδί που σκλαβωμένο το 'χει
το δείλιασμα κι όλο ρωτά και μήτε ναι μήτε όχι
δεν του αποκρίνεται κανείς, και πάει κι όλο προσμένει
το λόγο που δεν έρχεται, και μια ντροπή το δένει

Μα το τσεκούρι μοναχά στο χέρι σαν κρατήσω,
και το τσεκούρι μου ψυχή μ' ένα θυμό περίσσο.
Τάχα ποιός μάγος, ποιό στοιχειό του δούλεψε τ' ατσάλι
και νιώθω φλόγα την καρδιά και βράχο το κεφάλι,

και θέλω να τραβήξω εμπρός και πλατωσιές ν' ανοίξω,
και μ' ένα Ναι να τιναχτώ, μ' ένα Όχι να βροντήξω;
Καβάλα στο νοητάκι μου, δεν τρέμω σας όποιοι είστε
γρικάω, βγαίνει από μέσα του μια προσταγή: Γκρεμίστε!

Δειλοί και κρυφοί στίχοι, 1928

- απελάτης= βυζαντινός φρουρός των συνόρων – ζωοκλέφτης.
- νοητάκι= μαγικό άλογο με υπερφυσικές ικανότητες

- ακρεμένου= ξενιτεμένου
- απελατίκι= επιδρομή
- πλατωσιές= πλατώματα, πλατύ άνοιγμα, ξέφωτο
- γρικάω= ακούω

ΘΕΜΑ Α

Να σχολιάσετε εκείνο το θέμα, από όσα θέτει το ποιητικό κείμενο , που κρίνετε πιο σημαντικό. Τεκμηριώστε τη θέση σας. (150-200λ)

(μονάδες 30)